

ISO'dan borç uyarısı

ISO Meslek Komiteleri ortak toplantısına, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci (ortada), ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan (sağ 2) ve DEİK Başkanı Omer Cihad Vardan (solda) da katıldı.

'Transatlantik' ETKİLEYECEK

ABD ile AB arasında gerçekleşerek dünyanın en büyük ve kapsamlı serbest ticaret alanını oluşturacak olan "Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı"ndan (TTIP) Gümrük Birliği nedeniyle en çok Türkiye'nin etkileneceğini vurgulayan Bahçivan, şunları söyledi: TTIP dünya ekonomisinin yüzde 40'ını, dünya ticaretinin ise 3'te 1'ini oluşturan iki ekonomi arasında, mal ve hizmet ticaretinin artırılmasının yanı sıra, standartların uyumlaştırılması, yatırım ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılmasını da hedefliyor. Gümrük Birliği'nin, serbest ticaret anlaşmalarının olumsuz etkisini bertaraf edecek şekilde modernleştirilerek kapsamının ticari koşullara uygun olarak genişletilmesine odaklanılmaktadır."

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, 'Reel sektörün borç ödemede yaşayacağı zorluklar, bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir' dedi

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin barış ve huzurunu bozmaya yönelik kışkırtıcı hamlelere tanıklık edilen bir dönemden geçildiğine dikkat çekti. Bahçivan, "Tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz. Yaşadığımız terör saldırıları ve tahriklerin amacına ulaşamayacağına inanıyoruz. Bu tek evladımızın dahi canı söz konusu olduğunda ekonomi dahil her şey tabii ki geri planda kalır. En önemlisi vatandaşlarımızın can güvenliğidir. Kamu düzenini sağlamaya çalışırken toplumsal bağlarımızı zayıflatacak tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Bu kritik süreçte, demokrasiye olan inancımızı kaybetmeden, birbirimizi ötekileştirmek yerine anlamaya çalışarak toplumsal barış ve bütünlüğümüzü korumaya her zamankinden daha fazla gayret etmeliyiz" diye konuştu.

REEL SEKTÖRDEKİ RISK

Türkiye ekonomisinin en önemli sektörünün sanayi olduğunu ifade eden

Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarın daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğini söyledi.

Bahçivan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Türkiye'de reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var. Reel sektörü temsil eden bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmuyarak bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemede yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir."

HEDEFLER ZORDA

Türkiye'nin içinde olduğu zorlu koşullara rağmen ekonomi ve sanayi çarklarının dönmeye devam ettiğini anlatan Başkan Bahçivan, "Sanayi sektörümüz ilk çeyrekteki yüzde 1.1'lik

zayıf performansın ardından ikinci çeyrekte yüzde 4.6 ile çok daha hızlı büyümüştür. Böylece sanayi sektörümüzün yıllık büyüme oranına katkısı ilk çeyrekte yalnızca 0.3 puanken ikinci çeyrekte 1.3'e yükseldi. Bununla birlikte rekabetin gittikçe zorlaştığı dünyada sanayicilerin, her zamankinden daha çok dayanışma ve diyaloga ihtiyacı var" diye konuştu. Bu yılın başından itibaren ihracatta yaşanan daralmaya da dikkat çeken Bahçivan, Türkiye'nin 2023 yılı için belirlenen 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin böyle giderse yakalanamayacağını ifade etti.

YENİ HİKAYE LAZIM

Türkiye'nin gelecek döneme yeni uzun vadeli bir ekonomi hikayesi ile girmesinin son derece önemli hale geldiğini vurgulayan Bahçivan, "Öncelikli Yapısal Dönüşüm Programları olmak üzere geniş bir yapısal reform paketinin uygulamaya geçirilmesi, sanayicilerimizin ve özel sektörümüzün en önemli beklentilerinden biri" dedi.

Bakan başka sanayici başka konuşuyor

ISO Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın borç uyarısına karşın toplantıda konuşan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, "Doların TL karşısında değerli olması ekonomiyi rahatsız ediyor, borçlanmayı rahatsız ediyor ama bunu ekonomik problem olarak göstermek Türkiye'ye haksızlıktır" dedi. Zeybekci, üçüncü çeyrek büyümesinin ikinci çeyrek büyümesinin biraz altında gelebileceğini ama dördüncü çeyrek büyümesinin daha iyi olacağını savundu.

Ekonomi Bakanı Zeybekci 'iddialı':

Dolar ekimde düşer

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Türk Lirası'nın dolar karşısında yaşadığı rekor değer kaybının ekim ayı başında son bulacağı öngörüsünde bulundu

"Devlet 2,70'ten dolar satsın"

■ LİRANIN dolar karşısındaki aşırı değer kaybının ardından borcu katlanan özel sektörden Merkez Bankası'na çağrı geldi. **İstanbul Ticaret Odası**'nın (İTO) Eylül ayı meclis toplantısında konuşan İTO Başkanı İbrahim Çağlar, özel sektörün kur farkı nedeniyle borcunun 17,5 milyar dolar arttığına işaret ederek, "Merkez 2,70 liradan dolar satsın" dedi. Çağlar, "Biz borçlanırken kur bu düzeylerde değildi. Öngörülmedik şekilde yaşanan artışlar oldu. Bu sıkıntıyı aşabilmek için Merkez Bankamız ve hükümetimizi iş dünyasıyla el ele vermeye davet ediyorum" diye konuştu. Çağlar'ın bir diğer önerisi ise banka kredilerine yönelik oldu. Çağlar, Hazine'nin Halkbank üzerinden esnafı sağladığı yüzde 50 faiz indirimli kredi imkânını tüm şahıs firmalarına sağlamasını istedi.

Son günlerde ABD Doları'nın lira karşısında rekor üstüne rekor kırmasına rağmen Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, liranın tekrar değer kazanacağı yolundaki açıklamalarını dün de sürdürdü. Daha önce doların lira karşısındaki değer kazancının uzun sürmeyeceğini belirten Bakan Zeybekci bu kez tarih verdi. Zeybekci, ekim ayından itibaren liranın dolar karşısında değer kazanmaya başlayacağını iddia etti.

Düşüş nedeni siyasi

NTV/CNBC-e ortak yayınında konuşan Zeybekci, TL'nin haziran ayına kadar dolar endeksiyle paralel değer kaybettiğini, fakat 7 Haziran seçimleriyle birlikte oluşan siyasi belirsizlikten etkilenerek dolar endeksiyle negatif yönde ayrıştığını söyledi. Zeybekci, "Bu son derece geçici. 1 Kasım seçimleriyle ilgili net resim ortaya çıkmaya başladığı andan itibaren, ekim başından itibaren hissedilmeye başlanacağına inanıyorum. TL'deki spekülasyonun kendiliğinden kalkacağını düşünüyorum" diye konuştu.

'Haksızlık yapıyor'

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda da bir konuşma yapan Zeybekci, "Doların TL karşısında değerli olması ekonomiyi rahatsız ediyor ama bunu ekonomik problem olarak göstermek Türkiye'ye haksızlıktır" diye konuştu. Türkiye ekonomisinin 2015 yılı büyüme performansı ile ilgili de açıklamalarda bulunan Zeybekci, üçüncü çeyrek büyümesinin ikinci çeyrek büyümesinin biraz altında gelebileceğini ama dördüncü çeyrek büyümesinin daha iyi olacağını söyledi. TOİK tarafından önceki gün açıklanan verilere göre, Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yüzde 3,8 oranında büyümüştü.

'Sizi de yakar'

Toplantıda konuşan bir diğer isim olan İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdoğan Bahçivan** ise özel sektörün katlanan dış borcuna dikkat çekti. Özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun finansal istikrarı daha da bozacağını belirten Bahçivan, "Türkiye, Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Reel sektörü temsilen bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmamamız gerekiyor. Bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermeliyiz. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemedeki yaşadığı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir" diye konuştu.

Dolarda yeni tahmin: 3,70 TL

ABD'li Yatırım Bankası Goldman Sachs, hazırladığı raporda Türk Lirası'nın ABD Doları ve avrodan oluşan döviz sepeti karşısında gelecek 12 aydaki değerine ilişkin tahminini 3,60 olarak duyurdu. Banka döviz sepetinin 2016 sonunda 3,38 TL ve 2017 sonunda 3,25 TL olacağı tahmininde de bulundu. Banka, önümüzdeki 12 aylık dolar tahminini ise 3,70 TL olarak belirledi.

ACIL MÜDAHALE TALEBİ

Sanayiciler 100 soruna çözüm istiyor

■ Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'yi ziyaret eden İSO meslek komiteleri 100'e yakın acil sorun iletti. Madenciler saha, tekstilciler teşvik, özel sektör et ithalat izni, kuyumcular 9 taksit, kağıtçılar vergi indirimi talep etti. ● 7

SANAYİCİDEN DERT YAĞMURU

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) meslek komiteleri üyeleri, dün Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'yi ağırladı. Çantalarında 100'e yakın sorunla toplantıya katılan meslek komitesi başkanları, bunlara acil çözüm talep ettiler.

'Derdimizi anlatamıyoruz'

Bu kapsamda konuşan **İSO** Makine, Aksam ve Metal Eşya İmalatı Meslek Komitesi Başkanı **Adnan Dalgakıran**, "Biz sanayicilerin en büyük derdi derdimizi anlatamamak" dedi. 30 yıldır sanayici olduğunu hatırlatan Dalgakıran, yıllardır tartışılan ancak çözümün hâlâ bulunamayan başlıklar, şöyle sıraladı: Eğitim eksikliği, kayıtdışı, devlet alımlarında ithal mal alımı, paraya ulaşım yollarının zorluğu, yatırım arazilerinin pahalılığı, bürokrasi ve siyasilerin çözüm üretememesi.

Et ithalatının önü açılсын

Toplantıda gıdaların en büyük sıkıntısı yüksek et fiyatları, özel sektöre ithalat izninin verilmemesi, pirinç fiyatlarındaki artışlar ve borsa tescil ücretlerinin yüksek olması şeklinde özetlendi. Tekstilciler 1. Bölge dışındaki tüm illerde 6. Bölge teşviki, dericiler referans fiyat

uygulaması ve ihtisas gümrüklerinin sayısının azaltılmasını talep etti.

Madenci yeni saha istedi

Orman ve kağıtçılar anti dumping vergilerinin kaldırılmasını, kimyasal ürünler ve plastikçiler hurda ithalatının kolaylaştırılmasını ve referans fiyatı belirleyen unsurların neler olduğunu bilmek istediklerini dile getirdi. Madenciler mevcut sahaların temdit hakları korunurken yeni sahaların işletmeye alınabilmesinin sağlanmasına vurgu yaptı. ■ İSTANBUL (Bugün)

Sanayici ekonomide çarkın dönmesi için 100'e yakın soruna bir an önce çözüm bulunmasını istedi. Yüksek kur çıkmazı, yetersiz teşvik, cari açık, sıcak para ve kayıtdışı yine sıkıntıların başında yer aldı

İSO'dan istikrar uyarısı

■ Tüm sektör temsilcilerin üzerinde durduğu bir diğer konu kur riski oldu. Sanayiciler kur riskine karşı sanayi yatırımları için uzun vadeli Türk Lirası kredi imkanı sağlanmasını talep etti. **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan** da özel sektörün üzerindeki 280 milyar dolarlık borç dikkate alınarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasi istikrarsızlıktan kaçınılmasına dikkat çekti.

Kuyumcular 9 taksit istedi

Masaya yatırılan ve çözüm istenen bir diğer konu kuyumculuk sektöründeki taksit sayısının 4'ten 9'a çıkarılması olarak özetlendi. Kuyumcular ayrıca, Merkez Bankası'nın bilançolarla ilgili olarak altın fiyatlarını esas alan bir düzeltme yapmasını talep etti. Böylece firma bilançolarının gerçeği yansıtılabileceği söylendi.

'Merkez'in politik bağımsızlığı yok'

Ekonomi Bakanı Zeybekçi'ye göre Merkez Bankası'nın sadece araç bağımsızlığı var ancak dövizde de müdahale etmemek lazım

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, Merkez Bankası bağımsızlığıyla ilgili olarak, "Merkez Bankası'nın bağımsızlığı araç bağımsızlığıdır, politik anlamda değildir" dedi. NTV yayınına katılan Zeybekçi, faiz tartışmalarının da yukarı yönlü değil aşağı yönlü olması gerektiğini savunurken, Merkez Bankası'nın kura müdahalesinin gerekli olmadığını öne sürdü.

Nihat Zeybekçi, **İstanbul Sanayi Odası**'nın düzenlediği meslek komiteleri toplantısında da konuştu.

İTO'nun önerisi

Toplantının ardından basın mensuplarının sorularını yanıtlayan Zeybekçi, **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için kısa vadeli döviz borcu olan işadamlarına devlet 2.70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini pek uygulanabilir görmediğini söyledi. Zeybekçi, şöyle devam etti: "Bu bir çeşit dövizde müdahale anlamını taşır.

Şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına müdahale etmemek lazım. Piyasa bunu dengeye oturtacaktır." Zeybekçi'nin bu yıl için büyüme tahmini ise son çeyrekteki hızlanmayla birlikte yüzde 4 oldu.

Öte yandan JP Morgan beklentilerden daha iyi gelen ikinci çeyrek GSYH verisi onrasında 2015'in tamamı için büyüme tahminini yükseltti. Bu yıl için büyüme tahminini yüzde 2.9'dan yüzde 3.3'e çıkaran JP Mor-

gan, 2016'da ise büyümenin yüzde 2.8'e gerilemesini beklediğini vurguladı.

● Ekonomi Servisi

Nihat Zeybekçi

Sanayiciden borç uyarısı

Erdal
Bahçivan

Özel sektörün borcundan yakınan ve bankalardan işbirliği bekleyen sanayiciye göre, ekonomi rant üzerine kurulu ve sanayicilik artık akıl kârı değil.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi ile bir araya gelerek sorunlarını anlatan **İstanbul Sanayi Odası**'nın 10 meslek komitesi başkanları 'borç ve sanayi çöküyor' mesajı verdi.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan "Reel sektörün borç ödemedeki yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir" dedi.

Türkiye'deki reel sektörün 280 milyar dolarlık borcunun yarıya yakınının yabancı para cinsinden olduğunu ifade eden **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, bu risk nedeniyle dünyada küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan Meksika ve Endonezya ile birlikte en fazla etkilenen 3 ülkeden birinin Türkiye olduğunu söyledi. Bahçivan, reel sektörün bu borcu ödemedeki yaşayacağı zorlukların bankacılık sektörünü de doğrudan etkileyeceğine dikkat çekti.

Rant üzerine kurulu

Konuşmasına "Bizim tek bir sorunumuz var o da derdimizi anlatamamak" sözleri ile başlayarak toplantıda dikkat çeken bir çıkış yapan **İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Adnan Dalgakıran**, "Rant düzeni üzerine kurulu bir ekonomimiz var. Artık sanayicilik yapmak akıl kârı değil" dedi.

● Ekonomi Servisi

Bahçivan: Bu kritik süreçte birbirimizi ötekileştirmeden toplumsal barış ve bütünlüğümüzü korumaya daha fazla gayret etmeliyiz.

'Reel sektörün borç sıkıntısı sistemi etkiler'

Özel sektörün 280 milyar dolarlık borcuna dikkat çeken **İSO Başkanı** Bahçivan, bankalara 'hepimiz aynı gemideyiz' dedi

Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda konuşan İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, özel sektörün yaklaşık 280 milyar dolarlık borcu olduğunu hatırlatarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine vurgu yaptı. Bahçivan "Reel sektörü temsil eden sanayi ile bankacılık kesimi aynı gemidedir. Bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir.

Reel sektörün borç ödemedede yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir" dedi. Sanayi sektörünün büyümeye katkısının giderek arttığına dikkat çeken Bahçivan "Terör saldırıları ve tahriklerin amacına ulaşamayacağına inanıyoruz. Bir tek evladımızın dahi canı söz konusu olduğunda ekonomi dahil her şey tabii ki geri planda kalır" değerlendirmesini yaptı.

2.70 TL'DEN DÖVİZ SATIŞI UYGUN DEĞİL

İSO toplantısına katılan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, İTO Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan işadamlarına devlet 2.70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini pek uygulanabilir görmediğini açıkladı.

/11

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan "Reel sektörün borç ödemede yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir" dedi.

"Sanayinin borç ödeme zorluğu bankacılığı doğrudan etkiler"

SERCAN AKINCI / İSTANBUL

Türkiye'deki reel sektörün 280 milyar dolarlık borcunun yarıya yakınının yabancı para cinsinden olduğunu ifade eden **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, bu risk nedeniyle dünyada küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en fazla etkilenen 3 ülkeden birinin Türkiye olduğunu söyledi. Bahçivan, reel sektörün bu borcu ödemede yaşayacağı zorlukların bankacılık sektörünü de doğrudan etkileyeceğine dikkat çekti.

Sanayi ve ekonomiye ilişkin güncel konuların ele alındığı **İSO Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı**, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Türkiye ekonomisinin en önemli sektörünün sanayi olduğunu vurgulayan Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan, şunları söyledi:

"Türkiye'de reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var. Reel sektörü temsil eden bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unut-

mayarak bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemede yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir."

Türkiye'nin içinde olduğu zorlu koşullara rağmen ekonominin ve sanayinin çarkları dönmeye devam ettiğini belirten Bahçivan, "Sanayi sektörümüz ilk çeyrekteki yüzde 1,1'lik zayıf performansından ikinci çeyrekte yüzde 4,6 ile çok daha hızlı büyümüştür. Böylece sanayi sektörümüzün yıllık büyüme oranına katkısı ilk çeyrekte yalnızca 0,3 puanken ikinci çeyrekte 1,3'e yükseldi. Bununla birlikte rekabetin gittikçe zorlaştığı dünyada sanayicilerin, her zamankinden daha çok dayanışma ve diyaloga ihtiyacı var" diye konuştu.

TTIP'ten en çok Türkiye etkilenecek

Türkiye'nin gelecek döneme yeni uzun vadeli bir ekonomi hikayesi ile girmesinin son derece önemli hale geldiğine dikkat çeken Bahçivan, "Öncelikli Yapısal Dönüşüm Programları olmak üzere geniş bir yapısal reform paketinin uygulamaya geçirilmesi, sanayicilerimizin ve özel sektörümüzün en önemli beklentilerinden biri" dedi. ABD ile AB arasında gerçekleşecek olan ve dünyanın en büyük ve kapsamlı serbest ticaret alanını oluşturacak olan "Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı"ndan (TTIP) Gümrük Birliği nedeniyle

le en çok Türkiye'nin etkileneceğini vurgulayan Bahçivan, şunları söyledi: "TTIP dünya ekonomisinin yüzde 40'ını, dünya ticaretinin ise 3'te 1'ini oluşturan iki ekonomi arasında, mal ve hizmet ticaretinin artırılmasının yanı sıra, standartların uyumlaştırılması, yatırım ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılması gibi düzenlemelerin yapılmasını da hedefliyor. Gümrük Birliği'nin, Serbest Ticaret Antlaşmaları'nın olumsuz etkisini bertaraf edecek şekilde modernleştirilerek kapsamının değişen ticari koşullara uygun olarak genişletilmesine odaklanmalıyız."

Zeybekci: 2.70 TL'de döviz satışı olmaz

Toplantının ardından basın mensuplarının sorularını cevaplayan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, **İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar**'ın "Kurda kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan işadamlarına devlet 2,70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini pek uygulanabilir görmediğini söyledi. Çağlar'ın önerisi ile ilgili bir soru üzerine Zeybekci, TL'nin bu derece değer kaybetmesinin özel sektör üzerinde elbette ekstra bir maliyet oluşturduğunu kaydetti. Bu maliyetin telafisi ile ilgili **İTO**'nun talebini pek uygulanabilir görmediğini belirten Zeybekci, "Bu bir çeşit dövizle müdahale olur zaten, piyasaya müdahale anlamını taşır. Şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına, zaman zaman yanlış

anlaşılsa dahi söylemeye devam ettiğimiz gibi müdahale etmemek lazım. Piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir dengeye muhakkak oturacaktır" şeklinde konuştu. Zeybekci, büyümede ihracatın katkısının ne zaman görülebileceği ile ilgili bir soru üzerine ise şu yanıtı verdi:

"Şu anda ihracatın büyümeye etkisi negatif. Yaklaşık olarak eksi yüzde 2 katkısı var. Bu 3. çeyrekte eksi katkı hemen hemen sıfıra yaklaşacaktır. 4. çeyrekte beklentimiz ihracatın da büyümeye katkı vermeye başlamasıyla, tabii rakam anlamında bir şey söylememeye çalışırız ama, 4. çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme bekliyorum."

Zeybekci, bir başka soru üzerine, Türkiye'deki özel sektör, sanayici ve ihracatçının borç batağında olduğunu söylemenin son derece yanlış olduğunu, ama firmaların döviz borçları olduğunu kaydetti. Gelirleri döviz bazında olup da dövizle borçlanan firmalar için bir problem olmadığına işaret eden Zeybekci, gelirleri TL borçları dövizle olan firmalar için bir sorun olduğunu işaret ederek, konuşmasına şöyle devam etti: "Yıl sonu itibarıyla bilançolarda döviz artışından kaynaklanan, TL'nin değer kaybetmesinden kaynaklanan zarar yazılımları olacaktır. Türkiye'de kişilerin ve firmaların döviz tevdiat hesaplarında (DTH) 190 milyar doların üzerinde bir rezerv ile TCMB'nin rezervi olması, bu Türkiye'nin genel anlamda bir kriz yaşamasını engeller."

DÖVİZ GELİRİ OLMAYAN ŞİRKETE DE 2009'DA DÖVİZLE BORÇLANMA İMKÂNI VERİLDİ

İşte özel sektörü korkutan tablo

176 MİLYAR AÇIKTALAR

3 lirayı aşan dolar, özel sektörün döviz borçlarını yeniden gündeme getirdi. İstanbul Ticaret Odası'ndan sonra dün de **İstanbul Sanayi Odası**'ndan "Reel sektörün ödeme güclüğü bankaları da etkiler" uyarısı geldi. Toplam 284 milyar dolar borcu olan özel sektör 176 milyar dolar açıkta. Bu açığı artıran en önemli unsur ise 2009'da çıkarılan karamame

Ahmet KIVANÇ
0312-216 50 49

Doların tarihi zirve olan 3 lirayı aşmasının ardından **İstanbul Ticaret Odası** (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar, kur artışından dolayı döviz borcu bulunan reel sektör Merkez Bankası'nın 2,70 TL'den dolar vermesini isterken, **İstanbul Sanayi Odası** da dün reel sektörün 280 milyar dolarlık borcuna işaret ederek "Reel sektörün borç ödeme zorluğu, bankacılığı doğrudan etkiler" uyarısı yaptı. Ekonomi dünyasının gözü bu açıklamaların ardından özel sektörün döviz borcuna çevrilirken, buradaki asıl tırmanın 2009 yılında çıkarılan bir karamame sonrası yaşandığı görüldü.

Döviz geliri olmayan şirketlerin yurtiçindeki bankalardan dövizle borçlanmasının önünü açan karamame sonrası, reel sektörün dış borçları katlandı. Reel sektörün pozisyonunu açığı, yani döviz varlıklarını aşan döviz yükümlülükleri 2009 yılında 66,8 milyar dolar seviyesinde iken bu rakam 2014 sonunda 178,6 milyar dolara ulaştı. Haziran ayı itibarıyla 176,2 milyar dolar oldu. 2008 yılında yaşanan küresel finansal kriz sonrası reel sektörün finansman sıkıntısını gidermek amacıyla 16 Haziran 2009 tarihinde çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararı ile Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'da değişiklik yapıldı. O tarihte kadar sadece turizm, ihracat ve yurtdışı müteahhlik geliri olan firmalar yurtiçindeki bankalardan döviz kredisi kullanabilirken, karamameyle bu sınırlama kaldırıldı. Döviz geliri olmayan şirketlerin de yurtiçindeki bankalardan döviz kredisi kullanımına olanak sağlandı.

DÖVİZ BORÇLARI KATLANDI

Merkez Bankası verilerine göre, reel sektörün 2009 yılında 80,4 milyar dolar döviz varlığı bulunuyordu. Döviz yükümlülükleri ise 147,2 milyar dolar seviyesindeydi. 2009 yılında çıkan karamameden sonra, reel sektörün döviz varlıklarındaki artış sınırlı kalmış, döviz yükümlülükleri hızla tırmanmaya başladı. 2009'da 147,2 milyar dolar olan reel sektörün toplam döviz yükümlülükleri 2010'da 176,3 milyar dolara çıktı. İzleyen yıllarda da artış devam etti ve bu yılın haziran ayında da 283,7 milyar dolara yükseldi.

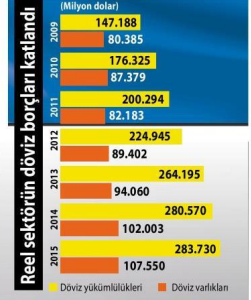
Fitch Ratings

Bankaların döviz cinsi borçları yüksek

Kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türk bankalarının küresel yatırımcı istahındaki değişimlere karşı kırılgan olmaya devam ettiğini belirterek, bankaların döviz cinsi borçlarının yüksek olduğunu işaret etti.

GOLDMAN SACHS: 12 AY SONRA DOLAR 3.70 TL

Goldman Sachs, Türk Lirası'nın son haftalarda yaşanan keskin değer kayıplarıyla birlikte aşırı düşüş bölgesine girdiğini belirterek, 12 aylık dolar kuru beklentisini 3,70 TL olarak revize etti. Petrol tahminlerini ise düşüren banka, petrol fiyatlarının ise 20 dolara kadar inebileceğini belirtti.

Yurtiçinden borçlandılar

(Milyon dolar)	Yurtiçi krediler	Yurtdışı krediler
2009	50.333	81.613
2010	81.887	76.338
2011	102.292	77.561
2012	121.842	80.603
2013	155.164	80.867
2014	171.705	80.798
2015 Haz.	174.880	81.263

Reel sektörün kısa vadeli döviz fazlası 7.9 milyar \$

(Milyon dolar)	Kısa vadeli net döviz pozisyonu
2009	10.248
2010	9.999
2011	-3.761
2012	-553
2013	-3.387
2014	1.161
2015 Haziran	7.861

NET DÖVİZ FAZLASI 7.8 MİLYAR DOLAR

Karamamenin ardından reel sektörün yurtiçinden kullandığı döviz kredileri üç katından fazla artarken, yurtdışından kullandığı krediler de yarıya azaldı. Reel sektörün 2009 yılında 50,3 milyar dolar olan yurtiçinden kullandığı krediler ise 2010'da 81,9 milyar dolar oldu. İzleyen dönemde her yıl 20 milyar dolar civarında artan yurtiçinden kullanılan krediler bu yıl haziran ayında 174,9 milyar dolara ulaştı. Reel sektörün döviz borcu her ne kadar yüksek oranda arttıysa da kısa vadede döviz pozisyon fazlasına sahip. Reel sektörün kısa vadeli net döviz fazlası 7,8 milyar dolar düzeyinde.

'AYNI GEMİDEYİZ, REEL SEKTÖRÜN ÖDEME GÜÇLÜĞÜ BANKACILIĞI DA ETKİLEYECEK'

Reel sektörü temsil eden sanayi ile bankacılığın aynı gemide olduğunu vurgulayan **İstanbul Sanayi Odası** Yürütme Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Türkiye'de reel sektörün

borçlarının yarıya yakın yabancı para cinsinden. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Reel sektörü temsil eden

bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmuyarak bu zorlu süreci elbirliğiyle yönetme başarısını göstermeli. Zira reel sektörün borç, ödeme ve yaşayacağı zorluklar bankacılık sisteminde de doğrudan etkileyecektir" uyarısında bulundu.

'Dolar ekim ayından itibaren düşecek'

İTO'NUN TALEBİ UYGULANAMAZ

Zeybekçi, İTO Başkanı Çağlar'ın "Merkez 2,70 liradan dolar satışı" önerisi ile ilgili olarak, "Bu bir çeşit döviz müdahale olur. İTO'nun talebi çok uygulanabilir değil. Özel sektör borç batığında demek çok doğru değil" dedi.

İstanbul Sanayi Odası'nda bir toplantıda katılan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, TL'deki değer kaybının geçici olduğunu belirterek "1 Kasım seçimleriyle ilgili net resim ortaya çıkmaya başladığı andan itibaren, ekim bağından itibaren hissedilmeye başlanacağına inanıyorum. TL'deki spekülasyonun marjın kendiliğinden kalkacağını düşünüyorum. TL'nin Euro ve yene kıyasla fazladan yüzde 7,5 değer kaybı var" diye konuştu. Zeybekçi, seçim sonunda koalisyon kurulmaması ve artan terör sebebiyle TL'nin dolar karşısında diğer para birimlerinden daha fazla değer kaybettiğini söyledi.

'Bazı şirketleri zor günler bekliyor'

İSO Başkanvekili Adnan Dalgakıran: "Tedbirler yumurta kapıya dayanmadan alınır. Dayanmıca bir iş yaramaz. Bir firma ihracat yapmayıp dövizle borçlanırsa manevra alanı daralır. Kriz demem ama bazı şirketler için önümüzdeki dönem zor geçecek demek yanlış olmaz."

'Borcun vadesini borçla uzatıyorlar'

İst. Tekstil ve Ham. İhracatçılar Birliği Başkanı İsmail Gülgeç: "Herkes kısa vadeli borcunu kapatmaya çalışıyor. Barter sisteminin kullanmayı tercih edenleri de sayısında artış olduğunu duyuyorum. Kendi şahsi varlığını da satıp nakde çevirmek borç yönetimi yapıyor olduğunu da görüyoruz."

'Yatırımlar durmaz biraz gecikebilir'

GÜMRÜKLERE SALDIRIYA DİKKAT

Yılmaz gümrüklere yapılan saldırılara da dikkat çekerek "Bunlar tesadüf değil. Terör örgütü bölge ticaretine darbe vurmak istiyor" dedi.

Başbakan Yardımcısı Cevdet Yılmaz, terör örgütü PKK'nın yatırımlara yönelik saldırılarına ilişkin, "Ne yaparlarsa yaparlarsa yatırımlarımıza devam edeceğiz. Biraz gecikebilir belki, havaalanı gibi... Ama biz mutlaka bu yatırımlarımızı tamamlayacağız. Vatandaşlarımız bu konuda emin olsunlar" diye konuştu. Terör eylemlerinin ülke maliyetinin ne olduğu ve ekonomik açıdan çözüm süreci öncesine dönümler ihtimaline dair bir soru üzerine Yılmaz, bir tek insanın haksız yere öklürmesinin bütün insanlığı öldürmesi, bir tek insana hayat vermenin de bütün insanlığı hayat vermek anlamına geldiğini vurguladı.

Nihat
Zeybekci

İbrahim
Çağlar

Doların
3 liraya kadar
yükselmesiyle kısa vadeli
borçlarında 17.5 milyar lira
maliyet artışıyla karşı karşıya
kalan reel sektörün temsilcisi
İTO Başkanı İbrahim Çağlar
hükümetten 2.70 lira sabit kur ile
dolar satmasını istemişti. Ekonomi
Bakanı Nihat Zeybekci ise bunun
dolara müdahale anlamına
geleceğini ve uygulanabilir
olmayacağını
söyledi.

BAKAN ZEYBEKÇİ'DEN **İTO** BAŞKANI ÇAĞLAR'A 2.70'TEN DOLAR CEVABI

SAT-MA-YA-CA-ĞIZ

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Ticaret Odası (**İTO**) Başkanı İbrahim Çağlar dolar kurundaki yükseliş nedeniyle reel sektörün kısa vadeli borç yükününün 17.5 milyar lira arttığını belirtep hükümetten kendilerine 2.70 lira sabit kurdan döviz satış yapmalarını istemişti. Bunun 3.5 milyar dolara mal olacağını ve bunun Merkez Bankası'nın bir yıllık kârına eşdeğer olduğunu söyleyen Çağlar'a hükümetten yanıt gecikmedi. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci "**İTO** Başkanı Çağlar'ın zararlarının telafisiyle ilgili talebi reel ekonomi, serbest rekabet anlamında uygulanabilir görmüyorum. Bu dolara piyasaya müdahale anlamına gelir" diye konuştu.

Zeybekci dün **İstanbul Sanayi Odası**'nın (**İSO**) meclis toplantısına katıldı. Toplantıda önce **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** ve meslek komitesi başkanlarını dinledi. Başkanların ilettikleri sorunlarla ilgili bakan yardımcısının başkanlığında haftaya bir toplantı düzenlenmesini sağlayacağını söyleyen Zeybekci, ekonomide

Acemoğlu'nun kitabını okuyun

BAKAN Zeybekci tüm işdünyasına dünyaca ünlü ekonomist Daron Acemoglu'nun "Uluların Düşüşü" kitabını okumalarını tavsiye ederek "Okuduğunuzda neden bizim bazı fırsatları kaçırdığımızı niçin gelişmiş ülkelerin bazı fırsatları daha iyi değerlendirdiğini göreceksiniz. Tüm devrimleri ıskalamamızın nedenlerinden biri olarak matbaayı yıllarca yasaklamamız olduğunu tespit edelim. Savaş sonrası Atatürk 'hayatta en hakiki mürşit ilimdir' dedi neden yapamadık tespit edelim. Ne kadar özgürlüğümüz varsa yatırım anlamında ve yatırımların uluslararası güvenliği anlamında o kadar milli gelirimiz olur" diye konuştu.

üçüncü çeyrek büyümesinin yüzde 3.8'in biraz altında olabileceğini ancak ihracatın katkısıyla dördüncü çeyrekte yüzde 4'e ulaşabileceğini kaydetti. Zeybekci, "Türkiye her yıl ortalama yüzde 5 büyümek zorunda olan bir ülke. Bunun altındaki tüm rakamlar bizim için kabul edilebilir değil" dedi.

SABİT KURLA SATILMAZ

Konuşmasının ardından gazetecilerin sorularını yanıtlayan Zeybekci önce **İTO** Başkanı Çağlar'ın döviz satış önerisini değerlendirdi. Zeybekci şöyle konuştu: "Doların Türk Lirası'na karşı değer para birimlerinden yüzde 7-8

daha fazla değer kaybetmesi ekonomiyi rahatsız ediyor. Elbette bunun enflasyon, maliyetler ve bilançolar üzerine yansımaları olacak. Ama bundan sonraki süreçte 7 Haziran seçimlerinin hükümet kurularak sonuçlandırılmamasından kaynaklanan o belirsizlik 1 Kasım seçimleriyle artık daha belirgin bir hedefe doğru gidecek. Ve yüzde 7-8'lik ekstra değer kaybı da kendiliğinden gidecek. Sabit kur üzerinden reel sektöre döviz imkanı sağlamak da doğrudan piyasaya müdahaledir. Bunun gerekli olduğuna inanmıyorum. Bunun serbest piyasa ekonomisine müdahale olarak yanlış olacağını

düşünüyorum."

Ekonomiye yönelik kriz spekülasyonlarından rahatsızlık duyduğunu söyleyen Zeybekci Türkiye'nin toplam borcununun 400 milyar dolar, kısa vadeli borçların (1 yıllık) 126 milyar dolar olduğunu kaydetti. Türkiye'deki döviz tevdiat hesapları toplamının 190 milyar doların üzerinde olduğunu kaydeden Zeybekci, **İSO** meclis üyelerine şöyle seslendi:

TEFECİYE DÜŞMEYİZ

"Bugün Merkez Bankası'nın rezervleri 120 milyar dolar civarındadır, bunun içinde kullanılabilir rezervleri 60 milyar doların üzerinde, artı

20 milyar doların üzerindeki bir altın rezerviyle ben size bir esnaf, sanayici veyahut da bir sanayici olarak soruyorum, sizin şirketinizin böyle bir bilançosu olsaydı, şirketinizin 1 yıl içinde acil nakdi paraya ihtiyacı olur muydu? Tefeciye düşme riski olur muydu? Türkiye'nin hali budur arkadaşlar. Tabi ki dünyada bir sıkıntı var, ama Türkiye bunun fazlasını yaşayacak durumda değildir." "Kur konusunda şu anda yaşadığımız tam anlamıyla spekülasyon bir yaklaşımın sonucudur" diyen Zeybekci, "7 Haziran seçimlerinde hükümet kurulamaması ve terör olaylarının etkisiyle ekstra maliyet yaşadık" dedi.

Erdal Bahçivan

Şirket borçları bankacılığa tehdit

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, reel sektörü temsil eden sanayi ile bankacılığın aynı gemide olduğunu vurguladı. Bahçivan, "Reel sektörün borç ödeme de yaşayacağı güçlükler bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir" uyarısında bulundu. Türkiye de reel sektörün borçlarının yarıya yakınının yabancı para cinsinden olduğunu söyleyen Bahçivan, bu risk nedeniyle küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisinin Türkiye olduğunu aktardı.

“Özel sektörün 280 milyar \$ borcu var finansal ve siyasi istikrar bozulmamalı”

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Sanayi ve ekonomiye ilişkin güncel konuların ele alındığı **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin barış ve huzurunu bozmaya yönelik kışkırtıcı hamlelere tanıklık edilen bir dönemden geçildiğine dikkat çekerek, “Tüm şehitlerimizi Allah'tan rahmetle anıyoruz. Yaşadığımız terör saldırıları ve tahriklerin amacına ulaşamayacağına inanıyoruz. Bir tek evladımızın dahi canı söz konusu olduğunda ekonomi dahil her şey tabii ki geri planda kalır. En önemlisi vatandaşlarımızın can güvenliğidir. Kamu düzenini sağlamaya çalışırken toplumsal bağlarımızı zayıflatacak tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Bu kritik süreçte, demokrasiye olan inancımızı kaybetmeden, birbirimizi ötekileştirmek yerine anlamaya çalışarak toplumsal barış ve bütünlüğümüzü korumaya her zamankinden daha fazla gayret etmeliyiz” dedi.

Türkiye küresel dalgalanmalarda etkilenen ilk üç ülkeden biri

Türkiye ekonomisinin en önemli sektörünün sanayi olduğunu vurgulayan Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan, “Türkiye’de reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var. Reel sektörü temsil eden bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmayarak bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemedeki zorlukları bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir” ifadelerini kullandı. Bahçivan, ABD ile AB arasında gerçekleşecek olan ve dünyanın en büyük ve kapsamlı serbest ticaret alanını oluşturacak olan ‘Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı’ndan (TTIP) Gümrük Birliği nedeniyle en çok Türkiye'nin etkileneceğini sözlerine ekledi.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti.

Yandaş Hazine kesmedi, şimdi de Merkez Bankası'na göz dikti

Merkez Bankası'na ŞAŞIRTAN TEKLİF!

İbrahim Çağlar

Merkez Bankası
Başkanı Erdem Başçı

3 lirayı aşan dolar her gün yeni bir rekora imza atarken, İTO Başkanı Çağlar'dan garip bir çağrı geldi. Çağlar, "Devlet bize 2.70 liradan dolar satsın, 3.5 milyar doları Merkez ödesin" dedi

Yılbaşında 2.34 lira olan doların sadece sekiz ay içinde 3 liraya fırlaması yandaş işadamlarını da korkuttu. Devlettten milyarlarca dolarlık altyapı ve inşaat projesi alan yandaş işadamları uzun süredir sıkıntıdaydı. Yandaş işadamların rahatlatmak için önce Hazine Garantisi verildi. Yani devlet borçlarına kefil oldu. Ancak buna rağmen birçok şirket borçlarını ödemekte zorlanıyor. İşte tam da bu süreçte **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'dan ilginç bir çağrı geldi. Çağlar, "Devlet işadamlarına 2.70 liradan dolar satsın. Bu satıştan devlet en fazla 3.5 milyar dolar zarar eder" önerisinde bulundu.

DOLARDAKİ ARTIŞ ŞAŞIRTMIŞ!

Çağlar, Eylül ayı Meclis toplantısında sanayi kesiminin kısa vadeli dış borcunun 35 milyar dolar olduğunu hatırlattı. Çağlar, "Biz bu 35 milyar dolar borçlanırken kur bu düzeylerde değildi. Öngörülmedik şekilde yaşanan artışlar oldu. Birçok iş adamı hesabını 2.50'ye göre

yaptı. Bugün ise dolar 3 lirayı aştı. Sırf aradaki bu kur farkı yüzünden özel sektörün borcu 17.5 milyar lira arttı" dedi. Bu sorunun çözümü için Merkez Bankası ve iş dünyasını desteğe

çağırın Çağlar, garip bir öneride bulundu: "Kısa vadeli döviz borcu olan iş adamına devlet 2.70'den döviz satışı gerçekleştirsin. Bu destek kamu kesimine en fazla 3.5 milyar dolara mal olur. Ve bu rakam neredeyse Merkez Bankası'nın bir yıllık kârı kadardır. Bu kâr bu yıl da Hazine'ye devredilmesin, üretim çarklarının dönmesi için kullanılsın."

ESNAFA DA BİR PARMAK BAL

İTO'nun ikinci önerisinin de mikro işletmeler hakkında olacağını belirten Çağlar, şöyle konuştu: "Hazine Halkbank üzerinden esnafı sağladığı yüzde 50 faiz indirimli kredi imkânını 500 bin şahıs firmasına da sağlasın. Bu indirimli kredi imkânı hem onlara hem de ekonomimize can suyu olacaktır."

Bahçıvan: Herkes sorumlu davransın

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)

Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını yapan İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçıvan, şunları söyledi: "Türkiye'de reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var."

KURDAKİ YÜKSELİŞ ZAMLARI TETİKLİYOR, ÖZEL SEKTÖRÜN BORCUNU KABARTTIYOR AMA...

Doların rekoru problem değilmiş!

“Türkiye her yıl ortalama yüzde 5 büyümek zorunda olan bir ülke. Bunun altındaki tüm rakamlar bizim için kabul edilebilir değil” diyen Ekonomi Bakanı Zeybekci, rekor kıran dolar için ise ilginç konuştu: “Doların TL karşısında değerli olması ekonomiyi rahatsız ediyor, borçlanmayı rahatsız ediyor ama bunu ekonomik problem olarak göstermek Türkiye’ye haksızlıktır.”

EKONOMİ Bakanı Nihat Zeybekci, **İstanbul Sanayi Odası**’nın (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı’nda konuştu. Zeybekci, Türkiye’nin ikinci çeyrek büyüme rakamının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3.8 civarında olduğuna işaret eden Zeybekci, “Üçüncü çeyrek büyümümüz bunun biraz daha altında olabilir ama dördüncü çeyrek büyümümüz çok daha yüksek olacak” şeklinde konuştu. “İhracatın büyümeye etkisi negatif, dördüncü çeyrekte ihracatın büyümeye katkı vermesini bekliyoruz” diyen Zeybekci, “Türkiye her yıl ortalama yüzde 5 büyümek zorunda olan bir ülke. Bunun altındaki tüm rakamlar bizim için kabul edilebilir değil” değerlendirmesini yaptı.

REKOR KIRAN DOLAR PROBLEM DEĞİLMİŞ!

“TEHLİKE ÇANLARI ÇALABİLİR”

Türkiye’nin 13 yıllık büyüme ortalamalarının yüzde 4.7 olduğu bilgisini veren Zeybekci, “2008 krizinden sonra bugüne kadar 24 çeyrekte ortalama büyümümüz yüzde 5.1. Ben bakan olduğumda yüzde

5.6 idi, şimdi 5.1’e geldi. Böyle devam ederse, bu 5 rakamında da ortalama-yı aşağı çekersek, bunu bence tehlike çanları olarak görmemiz lazım” ifadelerini kullandı.

3.06 liraya kadar yükselerek tarihi rekorunu kıran dolar konusunda da açıklamalarda bulunan Zeybekci, “Doların TL karşısında değerli olması ekonomiyi rahatsız ediyor, borçlanmayı rahatsız ediyor ama bunu ekonomik problem olarak göstermek Türkiye’ye haksızlıktır” dedi.

Dolar ekimde düşer

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, TL'deki değer kaybının geçici olduğunu belirterek, dolar kurundaki düşüşün ekimden itibaren hissedilmeye başlanacağını söyledi. Zeybekci, sanayiciye 2.70 TL'den dolar verilemeyeceğini kaydetti

EKONOMİ SERVİSİ

Hafta içinde tarihi rekorunu kıran ve haftayı 3 liranın üzerinde kapatan dolar kuru konusunda Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, "Ekim başında itibaren dolardaki düşüş hissedilmeye başlanacak" dedi. NTV/CNBC'e ortak yayınında konuşan Zeybekci, şunları söyledi:

"Kurla ilgili yaratılan bir algı var. Kur konusunda şu anda yaşadığımız tam anlamıyla spekülasyon bir yaklaşımın sonucudur. Türk Lirası haziran ayına kadar dolar endeksiyle paralel değer kaybetti. Ama hazirandan sonra olumsuz bir süreç yaşıyoruz. Bu sadece sterlin ve yen'den, Kanada dolarından yüzde 7.5 oranında ayrıştırdı. Bu son derece geçici. 1 Kasım seçimleriyle ilgili net resim ortaya çıkmaya başladığı andan itibaren, ekim başından itibaren hissedilmeye başlanacağına inanıyorum. TL'deki spekülasyon marjın kendili-

Et fiyatlarına düzenleme

Et fiyatları konusunda Ekonomi Bakanlığı'nın daha fazla inisiyatif alacağını kaydeden Zeybekci, şunları söyledi: "Dünya piyasalarında et 3 dolardan Türkiye'de 10 dolar olması, tüketicinin fiyatı öderken üreticiyi desteklemesiydi. Önümüzdeki dönemde Türkiye'de artık dünya fiyatlarıyla aynı seviyede et fiyatları olacak, ama hayvan üreticisine, et üreticisine doğrudan, bütçeden, aradaki farkı destekleyeceğiz. Dünya böyle yapıyor."

ğinden kalkacağını düşünüyorum." **İstanbul Sanayi Odası**'ndaki konuşmasından sonra basın mensuplarının sorularını yanıtlayan Zeybekci, **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan işadamlarına devlet 2.70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini pek uygulanabilir görmediğini söyledi.

'2.70'ten dolar olmaz'

Zeybekci, "Bu bir çeşit döviz müdahale olur. TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına, yanlış anlaşılrsa dahi söylemeye devam ettiğimiz gibi müdahale etmemek lazım. Piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir dengeye muhakkak oturtacaktır" dedi.

Gelirleri TL, borçları dövizle olan firmala-

rın bilançolarda döviz artışından kaynaklanan, zarar yazılımları olabileceğini kaydeden Zeybekci, şöyle konuştu:

Rezerv 190 milyar \$

"Türkiye'nin toplam borcu 400 milyar, kısa vadeli borçlar 126 milyar dolar. Döviz tevdiat hesapları 190 milyar dolar. Merkez Bankası'nın rezervleri 120 milyar dolar, bunun içinde kullanılabilir rezerv 60 milyar doların üzerinde, artı 20 milyar doların üzerindeki altın rezervi var. Şirketimizin böyle bir bilançosu olsaydı, tefeciye düşme riski olur muydu? Panik olur muydu? Bu Türkiye'nin genel anlamda bir kriz yaşamasını engeller."

'Büyüme yüzde 4 olur'

Zeybekci, büyümede ihracatın katkısıyla ilgili soru üzerine şu yanıtı verdi.

"Şu anda ihracatın büyüme etkisi negatif, eksi yüzde 2 katkısı var. Bu 3. çeyrekte hemen hemen sifıra yaklaşacaktır. 4. çeyrekte ihracatın katkı vermesiyle 4. çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme bekliyorum."

KIRMIZI ALARM

Rekor üstüne rekor kıran dolar, sanayicinin, tüccarın ve esnafın hesabını bozdu. 2.50 liralık dolara göre plan yapan iş aleminde, dolar 3 lirayı aşınca alarm zilleri çalmaya başladı...

Bankaları da etkiler

İstikrar vurgusu

Doların etkisi sanayinin çarklarına kadar işledi. Yaşanan sıkıntıyı dile getiren bir diğer isim ise **Istanbul Sanayi Odası (ISO) Başkanı Erdal Bahçivan** oldu. Türkiye ekonomisinin en önemli sektörünün sanayi olduğunu vurgulayan Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti.

İşbirliği zamanı

Sanayi ve üretim sektöründe borçların yarısının döviz cinsinden olduğunu belirten **Erdal Bahçivan**, "Türkiye, piyasalardaki dalgalanmalardan en çok etkilenen ülkelerden biri. Reel sektörlü bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmamalı ve bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermeli. Yoksa sektörün borç ödemedeki yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkiler" dedi.

Erdal Bahçivan

Asgari ücretlinin, memurun, emeklinin, sabit ücretle çalışanın, alım gücü, dolar karşısında aylar içinde eridi.

Bakan yine 'Sorun yok' dedi

Sektör temsilcileri 'imdat' çağrısı yaparken Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, açıklamalara tepki gösterdi. Zeybekci, "Doların TL karşısında değerli olması ekonomiyi, borçlanmayı rahatsız ediyor. Ama bunu ekonomik problem olarak

göstermek Türkiye'ye haksızlıktır" diyerek **İTO**'nun talebine bir anlamda olumsuz yanıt verdi. Nihat Zeybekci daha önce, doların yükselişinin endişe yaratmadığını ve bu gelişmenin ülkenin dış ticaretine olumlu katkı sağladığını söylemişti.

Sekiz ayda uçurdu

Yıla 2.32 lira seviyesinden başlayan dolar dün itibarıyla 3.04'e çıkmış durumda. 8 aylık artış ise yüzde 31. Doların önlenemez yükselişi tüm hesapları alt-üst etti. Asgari ücretlinin, memurun, emeklinin, sabit ücretle çalışanın, kısacası milyonlarca kişinin alım gücü, dolar karşısında aylar içinde eridi. A'dan Z'ye birçok ürüne zam üstüne zam geldi. Bir başka ifadeyle cebe giren para azalırken, çıkan para artmaya devam ediyor.

Döviz borcu zorluyor

77 milyonun cebinde delik açan dolar, iş alemini de zorlamaya başladı. Deyim yerindeyse alarm çanları çalmaya başladı ve bıçak kemiğe dayandı. Sanayici, tüccar ve esnaf aldığı borcu ödemekte zorlanır hale geldi. Özellikle döviz borcu olanlar zor günler geçiriyor. Şu anda özel sektörün 280 milyar dolar borcu bulunuyor. Borcun yanında artan girdi maliyetleri nedeniyle kâr marjları azaldı, pazar da daraldı.

17.5 milyarlık maliyet

Öyle bir noktaya gelindi ki 350 bin kayıtlı üyeli **Istanbul Ticaret Odası (İTO)** ile 17 bini aşkın üyesi olan **Istanbul Sanayi Odası (İSO)** yaşanan sıkıntıyı yüksek sesle dile getirmeye başladı. Birçok işadammın hesabını 2.50 liralık dolara göre yaptığına dikkat çeken **İTO** Başkanı **İbrahim Çağlar**, "Bugün ise dolar 3 lirayı aştı. Sırf aradaki bu kur farkı yüzünden özel sektörün borcu 17.5 milyar lira arttı" diye konuştu.

2.70'ten dolar istediler

Sıkıntının aşılabilmesi ve zararın karşılanması için Merkez Bankası'na ve hükümete seslenen **İbrahim Çağlar**, "Devlet, kısa vadeli döviz borcu olan işadammına 2.70'den döviz satsın. Bu destek devlete en fazla 3.5 milyar dolara mal olur" dedi. Çağlar ayrıca, Hazine'nin Halkbank üzerinden esnafa sağladığı yüzde 50 faiz indirimli kredi imkanını Türkiye'deki tüm şahıs firmalarına sağlaması önerisinde bulundu.

İbrahim Çağlar

Zeybekci: Dolar kuru ekimden sonra düşer

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'na katılan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, ihracatın büyümeye etkisinin üçüncü çeyrekte eksi olabileceğini, ama dördüncü çeyrekte durumun düzeleceğini ve yüzde 4'ün üzerinde büyüme görüleceğini söyledi. Kişiler ve firmaların döviz tevdiat hesaplarında 190 milyar doların üzerinde bir rezerv olduğunu, bunun da Türkiye'de kriz

yaşanmasını engelleyeceğini belirten Zeybekci, kurda yaşananları "spekülatif" olarak değerlendirdi. Zeybekci, ekimden itibaren dolarda düşüşün hissedilmeye başlayacağını söyledi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** da Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, özel sektörün 280 milyar dolarlık borcu dikkate alınarak, finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti.

İSO Meslek Komiteleri ortak toplantısına Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci (ortada) ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan (sağdan ikinci) ve DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan (solda) da katıldı.

Ekonomi rantta dayanıyor sanayicilik akıl kârı değil

Adnan Dalgakıran, sanayinin kısa vadeli çözümlerle yol alamayacağına dikkat çekti. Dalgakıran, "Bizim tek bir sorunumuz var o da derdimizi anlatamamak" dedi. Sanayiciler, borç yükü altında ezildiklerini belirtti

EKONOMİ Bakanı Nihat Zeybekci ile bir araya gelecek sorunlarını anlatan **Istanbul Sanayi Odası**'nın 10 meslek komitesi başkanları 'borç ve sanayi çöküyor' mesajı verdi. Konuşmasına "Bizim tek bir sorunumuz var o da derdimizi anlatamamak" sözleri ile başlayarak toplantıda dikkat çeken bir çıkış yapan **Istanbul Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Adnan Dalgakıran**, "Rant düzeni üzerine kurulu bir ekonomimiz var. Artık sanayicilik yapmak akıl kârı değil" diye konuştu.

GELECEĞİMİZİ KAYBETTİK

Faaliyette bulunduğu makine sektörünün sorunlarından çok sanayi ile ilgili genel bir tablo çizen ve "Sanayicinin sorunları aynı yerde duruyor. İmalat sanayi maalesef halen yapım aşamasında" diye konuşan Dalgakıran, Bakan Zeybekci'ye şu mesajları verdi: "Çin istilasası son 10 yıldır devam ediyor. Sadece mülkün kadar konuş diyen bankacılık sektörü var, yatırım arazilerinin

Mehmet Ö. ERTÜRK

pahalılığı daha da arttı. Yabancı sermaye gelmiyor. Ar-Ge desteğinde güzel uygulamalar var ama insan kaynağımız yok. Hatta Ar-Ge'ye ayrılan bu paralar harcanmıyor bile. Piyasada denetim ve gözetim maalesef zayıf. Eğitimden geçen elemanların yüzde 85'i çalışmak için yetersiz. Türkiye sanayileşmeden başka yere gidemez ve bunun altından kalkamayacağız."

BAŞARISIZ BAŞKANLAR OLACAĞIZ

Dalgakıran gelişmiş ülkelerde sanayinin milli gelire oranının yüzde 40 olduğuna işaret ederek, Türkiye'de bu oranın yüzde 15 olduğunu belirtti. Konu ile ilgili çözüm önerilerini tüm bakanlıklara ilettiklerini ve onların masalarında olduğunu belirten Dalgakıran, "Biz 20 yıldır hiç oturmadık ama bürokrasi bu şekilde olduğu sürece biz 'başarısız Başkanlar' olarak tarihteki yerimizi alacağız. Yeni bir teşvik modeline çok acil ihtiyacımız var. Artık sanayide kısa dönemli çözümlerle ilerleyemeyiz" dedi.

Sanayici borcunu ödeyemezse bankalar da doğrudan etkilenir

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** konuşmasında özel sektörün dolar borcuna dikkat çekti. Özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan "Reel sektörün borç ödemediye yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir" dedi. Türkiye'deki reel sektörün

280 milyar dolarlık borcunun yarıya yakınının yabancı para cinsinden olduğunu ifade eden İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı **Erdal Bahçivan**, bu risk nedeniyle dünyada küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en fazla etkilenen 3 ülkeden birinin Türkiye olduğunu söyledi. Bahçivan, reel sektörün bu borcu ödemediye yaşayacağı zorlukların bankacılık sektörünü de doğrudan etkileyeceğine dikkat çekti.

Kurdaki çıkış ekonomiyi zorluyor

EKONOMİ Bakanı Nihat Zeybekci, ekonomi ile ilgili genel bir değerlendirme yaparak icraat için 1 Kasım'daki seçimleri adres gösterdi. Zeybekci, "Doların TL karşısında değerli olması ekonomiyi rahatsız ediyor, borçlanmayı rahatsız ediyor ama bunu ekonomik problem olarak göstermek Türkiye'ye haksızlıktır" dedi. Zeybekci, TL'deki değer kaybının geçici olduğunu ve ekim başından itibaren dolarda düşüşün hissedilmeye başlanacağını da iddia etti.

MERKEZ BAĞIMSIZ DEĞİL

Bir televizyon programına katılan Zeybekci burada yaptığı açıklamada Merkez Bankası'nın kura müdahalesinin kesinlikle gerekli olmadığını belirtti. Zeybekci "Merkez Bankası'nın bağımsızlığı araç bağımsızlığıdır, politik anlamda değildir" dedi. Zeybekci faiz tartışmasının yukarı yönlü değil, aşağı yönlü olması gerektiğini belirtti.

Bakan Zeybekci bir soru üzerine **Istanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan işadamına devlet 2.70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini uygulanabilir görmediğini söyledi. Zeybekci, "Bu bir çeşit döviz müdahale olur zaten, piyasaya müdahale anlamını taşır. TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına, zaman zaman yanlış anlaşılma dahi müdahale etmemek lazımdır" dedi.

BAKAN ZEYBEKÇİ

Et fiyatlarına düzenleme gündemde

EKONOMİ Bakanı Nihat Zeybekçi, et fiyatlarına müdahale sinyali verdi. **Istanbul Sanayi Odası**'nın (ISO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'na katılan Zeybekçi et fiyatları konusunda Ekonomi Bakanlığı'nın daha fazla inisiyatif alacağını söyledi. Zeybekçi "Önümüzdeki dönemde Türkiye'de artık dünya fiyatlarıyla aynı seviyede et fiyatları olacak, ama hayvan üreticisine, et üreticisine doğrudan bütçeden aradaki farkı destekleyeceğiz. Özel sektöre de ithalat yapma imkanını sağlayacak istenilen düzenlemeyi yapmayı biz de istiyoruz" dedi.

MÜDAHALE YOK

Zeybekçi TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına müdahale edilmemesi gerektiğini belirterek "7 Haziran'ın hükümetin kurularak sonuçlandırılmamasından kaynaklanan belirsizlik, 1 Kasım seçimleriyle artık daha belirgin bir hedefe doğru gidecektir" dedi. **Istanbul Ticaret Odası** Başkanı İsa Damına 2.70 liradan dolar satışı yapması isteğine yönelik olarak ise Zeybekçi "Serbest rekabet anlamında pek uygulanabilir görmüyorum. Bir çeşit döviz müdahale olur, piyasaya müdahale anlamını taşır" dedi. Zeybekçi, ihracatın büyümeyi negatif etkilediğini belirterek, dördüncü çeyrekte ihracatın büyümeye katkı veremeye başlamasıyla yüzde 4'ün üzerinde bir büyüme yakalayacağını söyledi.

İSO'dan borç uyarısı

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Reel sektörün borç ödemede yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de de doğrudan etkileyecektir" dedi

Sanayi ve ekonomiye ilişkin güncel konuların ele alındığı **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin barış ve huzurunu bozmaya yönelik kışkırtıcı hamlelere tanıklık edilen bir dönemden geçildiğine dikkat çekerek, "Reel sektörü temsil eden bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmuyarak bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemede yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir. a gayret etmeliyiz" dedi.

TÜRKİYE, DALGALANMADAN ETKİLENEN İLK ÜÇ ÜLKEDEN BİRİ

Türkiye ekonomisinin en önemli sektörünün sanayi olduğunu vurgulayan Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki

yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarın daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan, şunları söyledi: "Türkiye'de reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel piyasalardaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi oldu."

SANAYİNİN BÜYÜMEYE KATKISI ARTTI

Türkiye'nin içinde olduğu zorlu koşullara rağmen ekonominin ve sanayinin çarkları dönmeye devam ettiğini belirten Bahçivan, "Sanayi sektörümüz ilk çeyrekteki yüzde 1,1'lik zayıf performansın ardından ikinci çeyrekte yüzde 4,6 ile çok daha hızlı büyümüştür. Böylece sanayi sektörümüzün yıllık büyüme oranına katkısı ilk çeyrekte yalnızca 0,3 puanken ikinci çeyrekte 1,3'e yükseldi. Bununla

birlikte rekabetin gittikçe zorlaştığı dünyada sanayicilerin, her zamankinden daha çok dayanışma ve diyaloga ihtiyacı var" diye konuştu.

AB-ABD ANLAŞMASINDAN EN ÇOK TÜRKİYE ETKİLENECEK

ABD ile AB arasında gerçekleşecek olan ve dünyanın en büyük ve kapsamlı serbest ticaret alanını oluşturacak olan "Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı"ndan (TTIP) Gümrük Birliği nedeniyle en çok Türkiye'nin etkileneceğini vurgulayan Bahçivan, şunları söyledi: "TTIP dünya ekonomisinin yüzde 40'ını, dünya ticaretinin ise 3'te 1'ini oluşturan iki ekonomi arasında, mal ve hizmet ticaretinin artırılmasını hedefliyor. Gümrük Birliği'nin, Serbest Ticaret Antlaşmaları'nın olumsuz etkisini bertaraf edecek şekilde modernleştirilerek kapsamının değişen ticari koşullara uygun olarak genişletilmesine odaklanmalıyız." **DHA**

Erdal Bahçivan

ZEYBEKÇİ, DOLAR'DA DÜŞÜŞ İÇİN TARİH VERDİ

Sanayiciye ucuz döviz piyasaya müdahaledir

Ekonomi Bakanı Zeybekci, **İTO** Başkanı'nın "Devlet iş adamlarına 2.70'ten döviz satsın" önerisini "Piyasaya müdahale edilmez" diyerek uygun bulmadığını söyledi

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, **İstanbul Sanayi Odası**'nın (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, seçim sonunda koalisyon kurulamaması ve artan terör sebebiyle TL'nin dolar karşısında diğer para birimlerinden daha fazla değer kaybettiğini belirterek, "Kur konusunda şu anda yaşadığımız tam anlamıyla spekülasyon bir yaklaşımın sonucudur" dedi. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan iş adamına devlet 2.70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini uygulanabilir bulmadığını ifade eden Zeybekci, şöyle konuştu: "Bu bir çeşit dövize müdahale olur zaten, piyasaya müdahale anlamını taşır. Şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına, zaman zaman yanlış anlaşılrsa dahi söylemeye devam ettiğimiz gibi müdahale etmemek lazım. Piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir dengeye muhakkak oturtacaktır."

DOLAR EKİMDE DÜŞER

Zeybekci, CNBC-e/NTV ortak yayınında yaptığı açıklamada da, TL'deki değer kaybının geçici olduğunu, 1 Kasım seçimleriyle ilgili net resmin ortaya çıkmasıyla, ekim başından itibaren dolarda düşüşün hissedilmeye başlanacağını söyledi. Et fiyatları konusunda Ekonomi Bakanlığı'nın daha fazla inisiyatif alacağını da belirten Bakan Zeybekci, "Önümüzdeki dönemde Türkiye'de artık dünya fiyatlarıyla aynı seviyede et fiyatları olacak" ifadelerini kullandı.

Yurt dışında çocuğunu okutan da istemez mi?

İTO Başkanı Çağlar, 'Devlet işadamaına 2.70 TL'den dolar versin' diye önerirken, vatandaş 'Dışarıda çocuk okutanın suçu ne?' dedi. Bakan Zeybekci de öneriyi uygulanabilir bulmadı

Dolar, Çin ve ABD Merkez Bankası'nın gerginliği, artan terör olayları ve erken seçim kararıyla 3 TL'nin üzerine yerleşirken, kurdan şikayet eden iş dünyasının hükümete sunduğu öneri tartışma yarattı.

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için döviz borcu olan işadamaına devlet 2.70'den döviz satışı gerçekleştirsin, Hazine Halkbank üzerinden esnafalara sağladığı yüzde 50 faiz indirimli kredi imkanını ülkemizdeki tüm şahıs firmalarına sağlasın" çağrısına, esnaf ve vatandaşın "Eşitsizlik olur" tepkisi geldi. Vatandaş, "Peki döviz borcu olan tüketiciler, çocuğunu yurt dışında okutmaya çalışan ebeveynler ne yapsın. Onlar da kurun 2.70'ye sabitlenmesini istemez mi" yorumunda bulundu.

Maliyeti 3.5 milyar \$

Kamuyunda tartışma yaratan öneri **İTO**'nun Eylül ayı Meclis Toplantısı'nda ortaya atıldı. **İTO** Başkanı Çağlar, hükümetten reel sektöre destek isteyerek, "Reel sektörün kısa vadeli dış borcu 35 milyar dolar. 35 milyar dolar borçlanırken, kur bu düzeylerde değildi. Kur farkı yüzünden borç 17.5 milyar lira arttı. Kısa vadeli döviz borcu olan işadamaına devlet 2.70'den döviz satışı gerçekleştirsin. Bu destek kamu kesimine en fazla 3.5 milyar dolara mal olur" önerisini getirdi.

Nihat Zeybekci

İbrahim Çağlar

Hep aynı film oynanıyor

İTO'nun Meclis Toplantısı'nda şehitler için saygı duruşunda bulunuldu. **İTO** Başkanı Çağlar, "Ne zaman ülkemizde huzur ve istikrar olsa bu birilerini rahatsız ediyor ve ülkemizde aynı film dönmeye başlıyor" dedi.

Öneriye veto

EKONOMİ Bakanı Nihat Zeybekci, **İTO** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Devlet işadamaına 2.70 TL'den dolar versin" talebini pek uygulanabilir görmediğini söyledi. Zeybekci, yapılan öneriyle ilgili olarak "Bu bir çeşit döviz müdahale olur zaten, piyasaya müdahale anlamını taşır. Şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına, zaman zaman yanlış anlaşılrsa dahi söylemeye devam ettiğimiz gibi müdahale etmek lazım. Piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir dengeye muhakkak oturtacaktır" dedi.

Bakan Zeybekci doların falına baktı

EKONOMİ Bakanı Nihat Zeybekci, **İstanbul Sanayi Odası**'nın (**İSO**) toplantısında ekonomik tahminlerde bulundu:

● Kurda yaşananlar spekülatif. TL'deki değer kaybı geçici ve Ekim başından itibaren dolarda düşüş hissedilmeye başlanacak.

● Şu anda ihracatın büyüme etkisi negatif. 4. çeyrekte beklentimiz ih-

racatın da büyüme katkı vermeye başlamasıyla yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme.

● Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın bağımsızlığı araç bağımsızlığıdır, politik anlamda değil.

● Türkiye, 'ABD-AB Transatlantik Ticaret ve Yatırım Anlaşması'na (TTIP) bir şekilde dahil olmazsa AB ile Gümrük Birliği sürdürülemez.

Nihat Zeybekci

“3.8’lik büyüme yetmez 5’leri de göreceğiz”

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, “Türkiye her yıl ortalama yüzde 5 büyümek zorunda olan bir ülke. Bunun altındaki tüm rakamlar bizim için kabul edilebilir değil” dedi

“Zorlu bir küresel ekonomide başarılıdı”

Türkiye’nin, küresel ekonominin 2. çeyrekteki yavaşlamasına rağmen büyüme hızını artırabildiğini dile getiren Bakan Zeybekci, “Kamuoyunun bilmesini isteriz ki yüzde 3,8’lik bir büyüme uzun yıllardır görülmemeyen ölçüde zorlu bir küresel ekonomide başarılmıştır. Yanıbaşımızdaki en büyük ekonomik blok olan AB’nin ikinci çeyrek

büyümesinin yüzde 0,4 olduğu, Çin’de sermaye piyasalarının sert bir deprem yaşadığı ve çevre ülkelerdeki siyasi gelişmelerin tüm bölge ekonomilerine olumsuz yansıdığı bir dönemde Türkiye, yüzde 3,8 gibi bir büyüme başarısı kaydetmiştir. Hiç şüphesiz bu başarı, Türkiye ekonomisine güvenen iş dünyasından çiftçilerimize ve işçilerimize kadar, alın

terini ortaya koyan 78 milyon halkımıza aittir. İhracat küresel gelişmelerden dolayı, 2015 yılı başından itibaren büyümeye pozitif katkı sunamadı. Ancak önümüzdeki dönemde, ihracatın büyümeye katkı veremeye başlaması ile Türkiye’nin olması gereken yüzde 5’lerin üzerinde büyüme seviyesine doğru yöneleceğini söyleyebiliriz” diye konuştu.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, yılın ikinci çeyreğinde yakalanan yüzde 3,8’lik büyümenin uzun yıllardır görülmemeyen ölçüde zorlu bir küresel ekonomide başarılı olduğunu belirtti. Bakan Zeybekci, Türkiye’nin 2. çeyrekte yüzde 3,8 gibi dünyada çok az ülkenin ulaşabildiği bir büyüme oranını yakaladığını dile getirerek, ekonomideki büyümenin güçlü şekilde sürdüğünü belirtti.

■ 120 milyar Dolar rezerv

Istanbul Sanayi Odası’nın (ISO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı’nda, işadamlarına seslene Bakan Zeybekci, “Türkiye’nin toplam borcu 400 milyar dolar seviyesinde. Kısa vadeli borçlar (1 yıllık) 126 mil-

yar Dolar. Türkiye’deki döviz tevdiat hesapları toplamı 190 milyar Dolar’ın üzerinde. Bugün Merkez Bankası’nın rezervleri 120 milyar dolar civarındadır. Bunun içinde kullanılabilir rezervleri 60 milyar Dolar’ın üzerinde, artı 20 milyar doların üzerindeki bir altın rezerviyle ben size bir esnaf, sanayici veyahut da bir sanayici olarak soruyorum, sizin şirketinizin böyle bir bilançosu olsaydı, şirketinizin 1 yıl içinde acil nakdi paraya ihtiyacı olur muydu? Tefeciye düşme riski olur muydu? Panik durumu olur muydu? Türkiye’nin hali budur arkadaşlar, Türkiye son derece güçlü yapısal ekonomik değerlere sahiptir. Tabii ki dünyada bir sıkıntı var, ama Türkiye bunun fazlasını yaşayacak durumda değildir” dedi.

Büyüme verilerinin beklentileriyle uyumlu olduğunu belirten Zeybekci, “Birinci çeyrekte yüzde 2,5 büyüyen ekonomimiz, o dönemde piyasaları şaşırttığı gibi 2. çeyrekte de yakaladığı ivme ile piyasaları şaşırttı. Piyasaların, küresel gelişmelerin etkisinde kalarak biraz daha kötümsen şekilde resme baktığımız düşünüyorum” değerlendirmesinde bulundu.

■ Tüketim harcamaları

Büyümenin bu yıl büyük ölçüde tüketimin olumlu katkısı ile yüksek çıkacağını dile getiren Zeybekci, “Nitekim 2. çeyrekte hanehalkı tüketim harcamalarının sabit fiyatlarla yüzde 5,6, kamu tüketim harcamalarının sabit fiyatlarla yüzde 7,2 arttığını görüyoruz” diye konuştu.

ZEYBEKÇİ: BÖYLE GİDERSE TEHLİKE ÇANLARI ÇALAR

■ **ISO** toplantısında konuşan Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, Türkiye'nin her yıl ortalama yüzde 5 büyümek zorunda olduğunu belirterek, "Böyle devam ederse, bu 5 rakamında da ortalamayı aşağı çekersek, bunu bence tehlike çanları olarak görmemiz lâzım" ifadelerini kullandı. **HABERİ SAYFA 6'DA MOTORİN 3 KURUŞ ZAMLANDI / 6'DA**

Böyle giderse tehlike çanları çalar

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, "2008 krizinden sonra bugüne kadar ortalama büyümemiz yüzde 5,1. Bu 5 rakamında da ortalamayı aşağı çekersek, bunu tehlike çanları olarak görmemiz lâzım" dedi.

TÜRKİYE'NİN 13 yıllık büyüme ortalamalarının yüzde 4,7 olduğu bilgisini veren Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, "2008 krizinden sonra bugüne kadar 24 çeyrekte ortalama büyümemiz yüzde 5,1. Ben bakan olduğumda yüzde 5,6 idi, şimdi 5,1'e geldi. Böyle devam ederse, bu 5 rakamında da ortalamayı aşağı çekersek, bunu bence tehlike çanları olarak görmemiz lâzım" ifadelerini kullandı. **Istanbul Sanayi Odası'nın** (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda konuşan Bakan Zeybekci, "Bugün ikinci çeyrek büyümemiz yüzde 3,8 civarında çıktı. Üçüncü çeyrek büyümemiz bunun biraz daha altında olabilir ama dördüncü çeyrek büyümemiz çok daha yüksek olacak" dedi.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci

BÜYÜMEK ZORUNDA OLAN BİR ÜLKEYİZ

Nihat Zeybekci, yüzde 3,8 büyümenin Türkiye için yerinde saymak demek olmadığını vurgulayarak, Türkiye'nin her sene 1,6 milyon vatandaşına iş üretmek mecburiyetindeki bir ülke olduğunu dile getirdi. Zeybekci, "Türkiye her yıl ortalama yüzde 5 büyüme zorunda olan bir ülke. Bunun altındaki tüm rakamlar bizim için kabul edilebilir değil" değerlendirmesini yaptı. Türkiye'nin 13 yıllık büyüme ortalamalarının yüzde 4,7 olduğu bilgisini veren Zeybekci, "2008 krizinden sonra bugüne kadar 24 çeyrekte ortalama büyümemiz yüzde 5,1. Ben bakan olduğumda yüzde 5,6 idi, şimdi 5,1'e geldi.

Böyle devam ederse, bu 5 rakamında da ortalamayı aşağı çekersek, bunu bence tehlike çanları olarak görmemiz lâzım" ifadelerini kullandı. Zeybekci, Türkiye'nin yüzde 3,8'lik ikinci çeyrek büyüme rakamı ile dünyada en yüksek yedinci büyüme rakamına ulaştığının da altını çizdi. İstanbul / aa

BAKAN ZEYBEKÇİ: DOLARA MÜDAHALENİN YANLIŞ OLACAĞINA İNANIYORUM

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi, **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan iş adamına devlet 2,70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini pek uygulanabilir görmediğini söyledi.

Ekonomi Bakanı Zeybekçi, **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'ndaki konuşmasından sonra basın mensuplarının sorularını yanıtladı. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan iş adamına devlet 2,70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" önerisi ile ilgili bir soru üzerine, "TL'nin bu derece bizim öngörülerimizin dışında değer kaybetmesi veya Haziran'dan bu güne kadar dolar endeksinin oluşturan diğer altı para birimine kıyasladığımızda, dolar karşısında yüzde 7-8 oranında daha fazla değer kaybetmesi tabii ki ekonomimiz ve özel sektörün üzerinde ekstra bir maliyet yaratıyor. Bu maliyetin telafisi ile ilgili **İTO** Başkanı talebini reel ekonomi anlamında pek uygulanabilir olarak görmüyorum. Bu bir çeşit dö-

vize müdahale olur. Piyasaya müdahale anlamını taşır. Zaten şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybını zaman zaman yanlış anlaşılma dahi söylemeye devam ettiğimiz piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir denge yapıp mutlaka oturacaktır. Bunun için müdahale etmemek lazım. Zaten rahatsız eden aşırı kırılganlık olur ve yanlış olacağına inanıyorum" dedi.

Doların yükselmesini tabii ki enflasyon ve maliyetler üzerinde etkileri olduğunu söyleyen Bakan Zeybekçi, "Firmaların yılsonu itibarıyla bilançolarında zarar anlamında yüksek miktarda bazı

sonuçlar elde edebilirler ama 7 Haziran seçimlerinin hükümetin kurularak konuşlandırılmamasından kaynaklanan belirsizlik bu süreçte 1 Kasım seçimleri ile daha belirgin bir hedefe doğru gidecektir. Kurun üzerindeki dolar endeksinin oluşturan diğer para birimlerinden ayrılan yüzde 7,5-8'lik ekstra bölümün önümüzdeki süreçte kendiliğinden kaybolacağını ve eriyeceğini düşüneyorum" diye konuştu.

Büyümede ihracatın katkısının ne zaman görülebileceği ile ilgili soruya Bakan Zeybekçi, "Şu anda ihracatın büyümeye etkisini negatiftir. Yaklaşık olarak yüzde 2 eksi katkısı vardır. Bu 3'üncü çeyrekte eksi katkı hemen hemen 0'a doğru yaklaşacaktır. Rakam anlamında bir şey söylememeye çalışırım ama, 4'üncü çeyrekte beklentimiz ihracatın da büyümeye katkı vermeye başlaması ile inşallah 4'üncü çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme görülecektir" dedi.

Zeybekçi, bir başka soru üzerine, Türkiye'deki özel sektör, sanayici ve ihracatçının borç batağında olduğunu söylemenin son derece yanlış olacağını, ama firmaların döviz borçları olduğunu

söyledi. Gelirleri döviz bazında olup da dövizle borçlanan firmalar varsa bu firmalar için problemin diğer firmalar yaratmadığını ama gelirleri TL borçları döviz olan firmalar için problem olduğunu kaydetti. Ekonomi Bakanı Zeybekçi konuşmasına şöyle devam etti: "Yılsonu itibarıyla bilançolarında döviz artışından kaynaklanan, TL'nin değer kaybetmesinden kaynaklanan zarar yazılmaları olacaktır. Türkiye'de kişilerin ve firmaların döviz tevdiat hesaplarında 190 milyar doların üzerinde bir rezervi olması Türkiye'ye genel itibarıyla bir kriz yaşanmasını engeller".

Hürriyet Gazetesi'ne yapılan saldırı hakkında konuşan Zeybekçi, "İnsanların haber ve bilgi alma hakkının, yaşam ve nefes hakkı kadar kutsaldır. Tüm basın organlarına fiili olarak yapılan saldırılar nefretle kınıyorum. Bunları hiç bir kimsenin uygun görmesini kabul edilebilir bulmuyorum. Sessiz kalmayı da kabul edilebilir bulmuyorum. Onun için kim olursa olsun, gerekçesi ne olursa olsun Türkiye'de özgür basına yapılan tüm saldırılar kınıyorum ve bunların bir an önce bitmesini temenni ediyorum" ifadelerini kullandı.

Krizden uzağız

Nihat
Zeybekci

Zeybekci, dolardaki yükselişin ekonomi için problem olmadığını söyledi. Merkez Bankası'nın döviz rezervlerinin 190 milyar doları aştığını kaydeden Zeybekci, **"Bu, Türkiye'nin bir kriz yaşamasını engeller"** dedi.

Sanayi ve ekonomi gündemine ilişkin konuların ele alındığı **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Zeybekci, dolardaki yükselişin ekonomi için problem olmadığını belirterek, "Merkez Bankası'nın döviz rezervleri 190 milyar doları aşıyor. Türkiye'nin genel anlamda bir kriz yaşamasını engeller" dedi. Zeybekci, "Dördüncü çeyrekte beklentimiz, ihracatın da büyümeye katkı vermeye başlamasıdır. Tabi rakam anlamında bir şey söylememeye çalışınız ama, 4. çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme

bekliyorum" cevabını verdi.

ÇARKLAR DÖNÜYOR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan ise Türkiye'nin içinde olduğu zorlu koşullara rağmen ekonominin ve sanayide çarkların dönme-ye devam ettiğini vurguladı. Bahçivan, "Sanayi sektörümüz ilk çeyrekteki yüzde 1,1'lik zayıf performansın ardından ikinci çeyrekte yüzde 4,6 ile çok daha hızlı büyümüştür. Böylece sanayi sektörümüzün yıllık büyüme oranına katkısı ilk çeyrekte yalnızca 0,3 puanken ikinci çeyrekte 1,3'e yükseldi. Sanayicilerin, her zamankinden daha çok dayanışma ve diyaloga ihtiyacı var" diye konuştu. ■ **SUAYIP ALABAY-İSTANBUL**

2,70'den döviz talebi uygulanamaz

Bakan Zeybekci, **İTO** Başkanı İbrahim Çağlar'ın kısa vadeli döviz borcu olan işadamlarına devletin 2,70'ten döviz satışı talebine, uygulanabilir görmediğini söyleyerek karşılık verdi. Zeybekci, TL'deki değer kaybının özel sektör üzerinde elbette ekstra bir maliyet oluşturduğuna işaret etti.

PIYASAYA GÜVEN

Zeybekci, ancak bu maliyetin telafisine yönelik **İTO'nun** 2,70'ten döviz talebini pek uygulanabilir görmediğini vurgulayarak, "Bu bir çeşit dövize müdahale olur zaten, piyasaya müdahale anlamını taşır. Şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına, zaman zaman yanlış anlaşılma dahi söylemeye devam ettiğimiz gibi müdahale etmemek lazım. Piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir dengeye muhakkak oturtacaktır" şeklinde konuştu.